

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Rijksweg 73-Zuid

29 maart 1994

463-160

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Rijksweg 73-Zuid/ [Commissie voor de milieu-effectrapportage]. - Utrecht: Commissie voor de milieu-effectrapportage

ISBN 90-5237-659-X

Trefw.: milieu-effectrapportage; Limburg / autosnelwegen; Limburg.

commissie voor de milieu-effectrapportage

aan de Minister van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Postbus 20906
2500 EX 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk
IWO 165529

uw brief
d.d. 15 december 1993

ons kenmerk
U255-94/Go/ab/463-161

onderwerp
Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Rijksweg 73-Zuid

doorkiesnr.
030 - 347 626

Utrecht,
29 maart 1994

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Rijksweg 73-Zuid. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

mr. A.A.M.F. Staatsen
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Rijksweg 73-Zuid

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Rijksweg 73-Zuid

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieu-effectrapport Rijksweg 73-Zuid,

uitgebracht aan de Minister van Verkeer en Waterstaat door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Rijksweg 73-Zuid

de secretaris

drs. T. Gorter

de voorzitter

mr. A.A.M.F. Staatsen

Utrecht, 29 maart 1994

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Hoofdconclusie	2
2.2 Nadere opmerkingen	2
3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING	3
3.1 Probleemstelling, doel en motivering	3
3.2 Vegetatie en fauna	3
3.3 Luchtverontreiniging	4
3.4 Geluid	5
3.5 Verkeer en vervoer	5
3.6 Vergelijking van alternatieven	5
3.7 Samenvatting en Projectnota in kort bestek	6
3.8 Leemten in kennis; evaluatie	6
3.9 Presentatie van gegevens	6

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag, waarin de Commissie in de gelegenheid gesteld wordt om advies uit te brengen
2. Openbare kennisgeving van het MER
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
5. Toelichting op paragraaf 2.2 en 3.2 van het toetsingsadvies

1. INLEIDING

Ten behoeve van een besluit over de mogelijke aanleg van een hoofdverbinding tussen Venlo en St. Joost wordt de procedure van milieu-effectrapportage (m.e.r.) doorlopen en is een milieu-effectrapport (MER) opgesteld. In de projectnota/MER Rijksweg 73-Zuid staat centraal het oplossen van de problemen ten aanzien van verkeer en de daarmee samenhangende leefbaarheid, bereikbaarheid en economische potenties in het gebied.

Initiatiefnemer voor het project is Rijkswaterstaat, directie Limburg. De Minister van Verkeer en Waterstaat is bevoegd gezag.

Bij brief van 15 december 1993 is de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) door het bevoegd gezag verzocht om advies uit te brengen over de inhoud van het MER (zie bijlage 1).

De projectnota/MER is vanaf 3 januari 1994 ter inzage gelegd (zie bijlage 2).

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r., verder te noemen de Commissie. Voor de samenstelling van de werkgroep wordt verwezen naar bijlage 3, waarin tevens een overzicht wordt gegeven van de belangrijkste projectgegevens.

Dit advies betreft:

- toetsing aan de regels voor de inhoud van een MER zoals gesteld in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer (Wm);
- toetsing aan de richtlijnen voor de inhoud van het MER, zoals vastgesteld door het bevoegd gezag op 1 oktober 1992;
- signalering van eventuele onjuistheden in het MER (Wm, art. 7.23, tweede lid).

Conform artikel 7.26, tweede lid van de Wm heeft de Commissie de opmerkingen die mondeling (tijdens de hoorzittingen op 16 en 23 maart 1994) en schriftelijk werden ingebracht, bij de opstelling van het toetsingsadvies in beschouwing genomen.

In hoofdstuk 2 van dit advies wordt het MER getoetst op hoofdlijnen. Hoofdstuk 3 bevat, aan de hand van opmerkingen over het MER, aanbevelingen van de Commissie voor de besluitvorming. Tevens worden hierin opmerkingen gemaakt die van nut kunnen zijn voor toekomstige milieu-effectrapportages.

2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER

2.1 Hoofdconclusie

De Commissie is van mening dat het MER voldoende informatie bevat om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming over het oplossen van de problemen ten aanzien van verkeer, leefbaarheid, bereikbaarheid en economische potenties in het gebied tussen Venlo en St. Joost. Het MER is evenwichtig en goed leesbaar. Er bestaat veel waardering voor het grote aantal alternatieven dat is onderzocht en voor de keuzen die daaraan ten grondslag hebben gelegen.

2.2 Nadere opmerkingen

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma)

In het MER zijn een mensgericht mma (E1) en een natuurgericht mma (E2) uitgewerkt. De Commissie spreekt haar waardering uit voor het feit dat de beide mma's reële, goed uitvoerbare alternatieven vormen. Ze scoren niet alleen goed voor de milieuthema's, maar scoren ook goed als het gaat om het bieden van oplossingen voor de verkeersproblematiek in het studiegebied.

Over alternatief E2 is verder het volgende op te merken. Eén van de doelstellingen van het project is het tegengaan van de versnippering van het landschap en de doorsnijding van (potentiële) migratieroutes.

Het natuurgericht meest milieuvriendelijke alternatief E2 komt slechts ten dele aan deze doelstelling tegemoet. Alternatief E2 volgt het tracé van de N273 en een nieuwe autoweg tussen Haelen en de A2 volgens het lateraal tracé. Dit tracé snijdt het Maasplateau, en met name de kerngebieden uit het Natuurbeleidsplan (NBP) ten westen van de lijn Neer - Heel, af van de natuurontwikkelingsgebieden in het Maasdal.

Het alternatief C5 is enigszins vergelijkbaar uit het oogpunt van de effecten op de natuur met E2 (vergelijk tabellen 10.5.18 en 10.5.19). Hierbij moet worden opgemerkt dat bij alternatief E2 wél mitigerende maatregelen worden voorgesteld, terwijl dit bij C5 niet het geval is.

Vegetatie en fauna: ruimtelijke relaties

Bij de beschrijving van zowel de bestaande toestand van het milieu als van de gevolgen is, voor zover de beschikbare gegevens dit toelieten, een zeer uitgebreide en volledige beschrijving gegeven van het voorkomen van zoogdieren, broedvogels, herpetofauna en vlinders.

De Commissie is echter van mening - zeker gezien de aard van het gebied - dat het sterke aanbeveling had verdiend de vertaling van deze gegevens naar de ruimtelijke biotische relaties binnen het studiegebied (en vervolgens naar de toekenning van gewichten) meer nadruk te geven. Juist doorsnijding en barrièrewerking van de weg kunnen tot gevolg hebben dat soorten in de gehele regio uitsterven, namelijk wanneer de verbondenheid van de deelgebieden in een ruimtelijk netwerk zodanig

afneemt dat het evenwicht tussen de lokale uitsterfkans en de herkoloniatiekans wordt verbroken. De achteruitgang van de das in het gebied en het ontbreken van deze soort in grote oppervlaktes geschikt terrein duiden erop dat dit voor deze soort nu al het geval is, en dat er met name op de westoever sprake is van een langzaam uitstervende metapopulatie. Hetzelfde geldt voor diverse reptielen en amfibieën. In hoofdstuk 3 worden hieromtrent aanbevelingen gedaan voor de besluitvorming.

3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling, doel en motivering

In hoofdstuk 3: 'Probleemstelling, doel en motivering' worden in het MER ten aanzien van diverse thema's doelstellingen geformuleerd. Bij de vergelijking van de alternatieven wordt hieraan nauwelijks meer gerefereerd. Het verdient aanbeveling bij de besluitvorming de verschillende doelstellingen voor het project alsnog te vergelijken met de resultaten van de effectbeschrijving van de alternatieven. Ook beveelt de Commissie aan om bij de motivering van het besluit aan te geven welke prioriteit aan de diverse doelstellingen wordt toegekend. Op het belang van het terugkoppelen met de doelstelling is bij de bespreking van het meest milieuvriendelijk alternatief in hoofdstuk 2 reeds ingegaan.

3.2 Vegetatie en fauna

Ruimtelijke relaties

Een belangrijk deel van de multicriteria-analyse (mca) in het MER is gebaseerd op niet voor versnippering door wegen gevoelige soorten (planten, vogels) en voor zover het gevoelige soorten betreft is het versnipperingseffect slechts in beperkte mate uitgewerkt en bovendien relatief licht gewogen (vergelijk bladzijde 238, tabel 10.5.9). Dit contrasteert sterk met de nadruk die versnippering krijgt in de probleemstelling. In bijlage 5 van dit advies wordt nader ingegaan op het belang van de ruimtelijke relaties en op de gebruikte methodiek.

De Commissie adviseert om bij de uitwerking van de plannen in detail een nadere analyse te maken van de ruimtelijke biotische relaties, zodat duidelijk wordt welke mitigerende en - daar waar voldoende mitigatie niet mogelijk is - compenserende maatregelen noodzakelijk zijn. Overigens heeft de Commissie met instemming kennis genomen van het feit dat de initiatiefnemer in overleg met de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij reeds is gestart met de uitwerking van een compensatieplan.

Verdroging

In het MER wordt uitgegaan van een worst-case situatie voor grondwaterstandsverlaging. Deze wordt gelijk verondersteld naar de mate van grondwaterstandsverlaging en de gevoeligheid van de vegetatie. Hierbij wordt echter slechts beperkt rekening gehouden met de mate van gevoeligheid van specifieke plantengemeenschappen voor bepaalde verlagingen. Wel wordt een beschrijving gegeven van de effecten op de grondwaterafhankelijke plantesoorten. Hierin vindt een weging van natuurwaarden plaats en derhalve indirect en tot op zekere hoogte van de gevoeligheid van plantengemeenschappen voor grondwaterstandsverlaging (er is immers een verband tussen de mate van gevoeligheid van vegetaties voor grondwaterstandsverlaging en de natuurwaarde ervan). Probleem hierbij is dat de natuurwaarde van plantesoorten een wezenlijk andere parameter is dan de natuurwaarde van plantengemeenschappen. Plantengemeenschappen zijn ecologisch gezien specifiek en daardoor zeldzamer dan de soorten waaruit de gemeenschappen zijn opgebouwd. Door de gekozen aanpak wordt het onderscheidend vermogen tussen de alternatieven veel minder groot. Het effect op de scores zou waarschijnlijk zijn geweest dat de oostoveralternatieven nog slechter zouden scoren dan nu reeds het geval is.

3.3 Luchtverontreiniging

De toekomstige emissies van luchtverontreinigende stoffen worden niet correct vergeleken met de streefwaarden uit het Rijksbeleid. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat is uitgegaan van het basisjaar 1990, terwijl de streefwaarden het jaar 1986 als uitgangspunt hebben. Om een goede vergelijking tussen uitkomsten en streefwaarden mogelijk te maken, had de ontwikkeling van de emissies tussen 1986 en 1990 moeten worden beschreven.

Op bladzijde 167 wordt een verschil in afname van de NO_x-emissie tussen alternatief E2 en D1 van 16% aangegeven. Voor de CO₂-emissie is dit 24%. In het NMP Plus wordt als streefwaarde genoemd een afname van de CO₂-emissie van 10% tussen 1986 en 2010. De vaststelling in het MER dat de alternatieven onderling weinig verschillen met betrekking tot de totale emissie (bladzijde 236), lijkt dan ook ongegrond. De Commissie adviseert bij de besluitvorming rekening te houden met de tussen de alternatieven geconstateerde verschillen¹].

¹ Overigens is het MER inconsequent in het benoemen van de emissies. Op bladzijde 107 wordt een CO-emissie in 2010 genoemd van 5.200 ton per jaar, terwijl op bladzijde 167 dezelfde emissie op 4.500 ton per jaar wordt geschat.

3.4 Geluid

Het aspect 'geluid' is op volledige en juiste wijze behandeld. De mate van gedetailleerdheid is in het algemeen hoger dan noodzakelijk. Gedetailleerde geluidanalyses hadden beperkt kunnen blijven tot de geïdentificeerde knelpunten (het argument, dat de informatie sowieso 'uit de computer rolt' is zeker geen reden om terwille van een inzichtlijke presentatie minder belangrijke informatie weg te laten).

De presentatie en analyses van de gegevens getuigt enerzijds van professionele degelijkheid maar anderzijds ook van een zekere technocratische aanpak, die hier en daar ten koste gaat van een creatief-kritische probleembehandeling.

Een aantal insprekers geeft aan dat er op enkele plaatsen meer geluidwerende voorzieningen zouden moeten worden aangebracht dan nu in het MER wordt voorgesteld. Bij de uitwerking van de plannen in detail zal dit naar de mening van de Commissie nader onderzocht moeten worden²].

3.5 Verkeer en vervoer

Uit het MER blijkt dat verschillen in effecten van de diverse alternatieven per scenario voor het aspect mobiliteitsontwikkeling (reisfrequenties, kilometers per vervoerwijze) gering; het onderscheidend vermogen is derhalve klein. Naar de mening van de Commissie wordt dit veroorzaakt doordat de gebruikte modellen voor dit aspect tamelijk ongevoelig zijn, en door de hierbij gebruikte, zeer globale, aanamen. Dit geldt voor het personenvervoer, maar nog in veel grotere mate voor het goederenvervoer.

3.6 Vergelijking van alternatieven

In het hoofdstuk 'Vergelijking van alternatieven' is terecht een gevoeligheidsanalyse opgenomen. Een probleem hierbij is dat een deel van de criteria van elkaar zijn afgeleid en daardoor dubbel worden geteld. Dit geldt met name voor de effecten op vegetatie en fauna in relatie tot de ecologische waarden ervan. Een analyse, die de gevolgen van dit soort dubbeltellingen laat zien, ontbreekt. Een gevolg van de gehanteerde werkwijze is dat een aantal effecten (bijvoorbeeld doorsnijding van migratiebanen) minder goed uit de verf komen.

² Overigens geldt deze aanbeveling ook voor andersoortige lokale maatregelen ter bevordering van de leefbaarheid, zoals de aanleg van fiets- en voetgangerstunnels.

3.7 Samenvatting en Projectnota in kort bestek

In het MER zijn twee samenvattingen opgenomen, één in het hoofdrapport en één als aparte bijlage "Rijksweg 73-Zuid in kort bestek". Met name laatstgenoemd rapport bevat een voor een ieder toegankelijk, goed leesbaar overzicht van de plannen en de effecten daarvan op het milieu. Wel zou door de selectie van de informatie - anders dan bij het hoofd-rapport het geval is - uit zowel de samenvatting als de 'Projectnota in kort bestek' de indruk kunnen ontstaan dat de prioriteiten van het project vooral liggen bij de verkeerskundige en economische aspecten³].

3.8 Leemten in kennis; evaluatie

In dit hoofdstuk van het MER worden slechts opmerkingen gemaakt over de onvolledigheid van inventarisatiegegevens. De stelling dat het ontbreken van dosis-effectketens over versnipperingseffecten in deze studie niet van zeer groot belang zijn, wordt door de Commissie niet gedeeld (zie hoofdstuk 2 en paragraaf 3.2).

3.9 Presentatie van gegevens

De aangereikte informatie in het hoofdrapport is op onderdelen te uitvoerig en te gedetailleerd, zodat de juiste verhouding tussen het belang van het probleem enerzijds en de inspanning om het probleem te identificeren en op te lossen anderzijds, niet eenvoudig is.

3 Voorbeelden hiervan zijn:

- De doelstellingen zijn niet geformuleerd conform de doelstellingen uit het hoofdrapport.
- In de "Projectnota in kort bestek" komt het thema lucht op blz. 31 aan de orde. In tabel 7.1 van dit rapport is het thema lucht vervolgens verdwenen, omdat de verschillen tussen de alternatieven niet groot zouden zijn. Zoals reeds in paragraaf 3.3 van dit toetsingsadvies is uiteengezet, deelt de Commissie deze conclusie niet. Aan tabel 7.1 had dan ook tabel 10.5.6 van het hoofdrapport moeten worden toegevoegd.

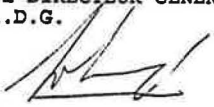
BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies
over het milieu-effectrapport
Rijksweg 73-Zuid

(bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 15 december 1993, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	Ministerie van Verkeer en Waterstaat										
	Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat										
	Hoofddirectie van de Waterstaat										
Aan de Voorzitter van de Commissie voor de Milieu- effectrapportage, ir P. van Duursen Postbus 2345 3500 Gh Utrecht	<table border="1"><tr><td></td><td>Commissie voor de milieu-effectrapportage</td></tr><tr><td>Ingekomen : .</td><td>29 DEC. 1993</td></tr><tr><td>nummer :</td><td>1583-93</td></tr><tr><td>dossier :</td><td>463-128</td></tr><tr><td>Kopie naar :</td><td>G.S.-pao-5861</td></tr></table>		Commissie voor de milieu-effectrapportage	Ingekomen : .	29 DEC. 1993	nummer :	1583-93	dossier :	463-128	Kopie naar :	G.S.-pao-5861
	Commissie voor de milieu-effectrapportage										
Ingekomen : .	29 DEC. 1993										
nummer :	1583-93										
dossier :	463-128										
Kopie naar :	G.S.-pao-5861										
Contactpersoon ir. M.R.W. Bos	Doorkiesnummer 070-374 41 52										
Datum 15 december 1993	Bijlage(n) --										
Ons kenmerk IWO 165529	Uw kenmerk --										
Onderwerp Tracé/milieu-effectrapportage 73 gedeelte Venlo - Maasbracht	24 DEC. 1993										
Geachte heer Van Duursen,											
Hierbij verzoek ik u mij overeenkomstig de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne advies uit te brengen over de projectnota/MER 73, gedeelte Venlo - Maasbracht.											
De nota doorloopt de procedure bij het Overlegorgaan voor de Infrastructuur en zal in dat kader mede ten behoeve van de m.e.r.-procedure ter inzage worden gelegd. De terinzagelegging is voorzien van 3 januari tot en met 14 februari 1994.											
De benodigde aantallen rapportages zullen u rechtstreeks door de initiatiefnemer worden toegezonden.											
Hoogachtend,											
DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT, namens deze DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE RIJKSWATERSTAAT, I.D.G.											
											
ir W. Leeuwenburgh											
Postadres postbus 20906, 2500 EX Den Haag Bezoekadres Koningskade 4	Telefoon 070-3745745 Telefax 070-3744335/3744777										
Bereikbaar met tramlijn 1 en 9 (station hs en cs) en buslijn 18 (station hs en cs)											

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de Projectnota/MER in Staatscourant nr. 251 d.d. 29 december 1993

Aankondiging

Inspraakprocedure Projectnota/MER Rijksweg 73-Zuid

Het gebied tussen Venlo en St. Joost (midden-Limburg) kent problemen op het gebied van de leefbaarheid en de bereikbaarheid. De relatief grote verkeersstromen die dwars door diverse woonkernen op de beide Maasoeveren lopen, leiden onder meer tot geluidsoverlast, verkeersonveiligheid, banierwerking en slechte bereikbaarheid. Naar aanleiding hiervan is door Rijkswaterstaat, directie Limburg een projectnota en milieu-effectrapportage (MER) opgesteld betreffende rijksweg 73-Zuid tussen Venlo en St. Joost. Hierin wordt een aantal alternatieven beschreven voor de verbetering van de situatie in het betrokken gebied.

De projectnota/MER doorloopt een inspraakprocedure. In het kader daarvan wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om zijn/haar mening over de inhoud van de projectnota/MER kenbaar te maken.

Tervisielegging projectnota/MER

De projectnota/MER Rijksweg 73-Zuid ligt vanaf 3 januari tot en met 12 februari 1994 gedurende de normale openingstijden ter inzage bij:

- de gemeenschulzen van Venlo, Tegelen, Belfeld, Beesel (te Reuver), Swalmen, Roermond, Roerdalen (te Herkenbosch), Postarholt, Maasbracht, Echt, Thorn, Hunsel, Hesel, Maalen, Heythuysen, Roggel en Neer (te Roggel), Kessel en Maasbree;
- de (hoofd-)vestigingen van de openbare bibliotheken in Beesel, Montfort, St. Odilienberg, Melick, Vlodrop, Peij, Linne, Horn, Baerem, Neer, Baarlo en Blerick;
- het provinciehuis te Maastricht;
- het kantoor van het gewest Midden-Limburg, Kapellerlaan 36 te Roermond;
- het kantoor van het gewest Noord-Limburg, Lambertusplein 47 te Venlo én
- de kantoren van Rijkswaterstaat, directie Limburg te weten:
 - te de Veyestraat 6 te Maastricht (centrale vestiging),
 - Spoorstraat 50 te Venlo (dienstkring Venlo-Wegen) en
 - Minderbroederensingel 12 te Roermond (Rijkverkeersinspectie).

De betreffende projectnota/MER blijft ná 12 februari 1994 voor inzage beschikbaar in de drie genoemde kantoren van Rijkswaterstaat, directie Limburg. Aldaar kan men levens kennis nemen van de aan de projectnota/MER ten grondslag liggende werkdokumentten.

Voorlichtingsbijeenkomsten

Rijkswaterstaat, directie Limburg verschaft tijdens vier voorlichtingsavonden nadere informatie over de inhoud van de projectnota/MER en de verdere procedure. Deze bijeenkomsten beginnen om 20.00 uur (zaal open vanaf 19.30 uur) en worden gehouden op:

- dinsdag 11 januari in Cultureel Centrum "De Haandert", Haandertstraat 8 te Tegelen;
- donderdag 13 januari in Trefcentrum "Aldenghoo", Kasteellaan 7a te Haslic; en
- maandag 17 januari in Trefcentrum "De Donderie", Donderbergweg 47-49 te Roermond en
- woensdag 19 januari in Zalencentrum "De Stasy", Witharenstraat 68 te Blerick.

Waar moeten de reacties naar toe?

Degenen die van de mogelijkheid tot inspraak gebruik willen maken, dienen hun reactie op schrift te stellen en deze uiterlijk 12 februari 1994 toe te zenden aan:

Secretariaat Overlegorganen Verkeer en Waterstaat
Knoorddijk 6
2514 EN 'S-GRAVENHAGE

Zij die reacties indienen, kunnen verzoeken hun persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Inzage schriftelijke reacties

De ingekomen schriftelijke reacties liggen vanaf 21 februari tot en met 19 maart 1994 ter inzage in de bovengenoemde gemeentehuizen en kantoren van Rijkswaterstaat, directie Limburg, alsmede in de kantoren van de gewesten Midden-Limburg en Noord-Limburg.

Mondelinge toelichting op uw reactie: hoorzittingen

Degenen die in hun schriftelijke reactie daartoe de wens te kennen geven, worden in de gelegenheid gesteld hun standpunt toe te lichten in een openbare hoorzitting. Plaats, datum en tijdstip daarvan worden nog nader bekend gemaakt.

Aanvragen projectnota/MER

De projectnota/MER is "in kort bestek" samengevat (inclusief twee kaarten). Deze samenvatting kan vanaf 4 januari 1994 worden aangevraagd bij:

Rijkswaterstaat, directie Limburg
Projectbureau Rijksweg 73-Zuid
Postbus 67
6040 AB Roermond
(telefoon: 04750 - 35606).

Aan deze samenvatting is een bestelbijlet toegevoegd voor het aanvragen van twee aanvullingen op deze samenvatting.

De aan deze aanvullingen verbonden kosten bedragen:

- voor de alternatiefrapporten Oost- en Westoever inclusief kaartbijlagen / 25,- en
- voor de complete projectnota/MER inclusief kaartbijlagen / 50,-.

De genoemde bedragen zijn inclusief verzendkosten.

Informatie

Voor nadere informatie over de inhoud van het projectnota/MER kunt u zich wenden tot het eerdergenoemde projectbureau te Roermond.

Voor inlichtingen betreffende de inspraakprocedure kunt u zich wenden tot het secretariaat van de Overlegorganen Verkeer en Waterstaat, telefoonnummer 070 - 3618799.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat directie Limburg

Bevoegd gezag: Minister van Verkeer en Waterstaat

Besluit: tracé-vaststelling Rijksweg 73-Zuid (Venlo-Sint Joost)

Categorie Besluit m.e.r.: 1.1

Activiteit: de realisering van een wegverbinding tussen rijksweg 67 nabij Venlo en rijksweg 2 nabij Maasbracht (Sint Joost)

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 16 oktober 1992

richtlijnenadvies uitgebracht: 21 december 1992

richtlijnen vastgesteld: 27 februari 1993

kennisgeving MER: 5 januari 1994

toetsingsadvies uitgebracht: 29 maart 1994

Bijzonderheden: In 1985 is reeds een tracébesluit over rijksweg 73-Zuid genomen. Per brief van 20 maart 1992 heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat de Tweede Kamer meegedeeld dat dit besluit als bevroren moet worden beschouwd en dat voor het project een gecombineerde tracé/m.e.r.-procedure zal worden doorlopen. Per brief van 2 november 1992 heeft de Minister het provinciaal bestuur van Limburg bericht dat dit betekent dat het tracébesluit van 1985 als ingetrokken moet worden beschouwd.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. F.H. Everts

dr. ir. Ch.F. Hendriks

drs. A.L. de Jong

ir. J.A. Lörzing

dr. ing. A. von Meier

ir. K. Nije

dr. P.F.M. Opdam

mr. A.A.M.F. Staatsen (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. T. Gorter

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	940119	J.G.M. Verheijen	Neer	940222
2.	940116	ing. L Castenmiller	Roermond	940222
3.	940118	drs. W.A.J. Cartigny	Utrecht	940222
4.	940107	CDA-regionaal verband Midden-Limburg	Haelen	940222
5.	940118	D.D. Span	Roermond	940222
6.	940120	D.J. Dirks	Sittard	940222
7.	940119	G.M. Postma	Baarlo	940222
8.	940121	Kuypers neer bv	Neer	940222
9.	940114	F. Hilkens	Haelen	940222
10.	940124	H. Geenen	Haelen	940222
11.	940121	A.P.M. Forschelen	Wessem	940222
12.	940125	Voetbalvereniging Baarlo	Baarlo	940222
13.	940126	Buurtvereniging "De Bong"	Baarlo	940222
14.	940128	Gewest Midden-Limburg	Roermond	940222
15.	940128	Gewest Noord-Limburg	Venlo	940222
16.	940127	Fam. H. Kuijpers	Neer	940222
17.	940127	Gemeente Posterholt	Posterholt	940222
18.	940128	J. Ermens	Roermond	940222
19.	940201	Gemeente Venlo	Venlo	940222
20.	940128	Gemeente Tegelen	Tegelen	940222
21.	940201	Kuypers bv Kessel, zand- en grindbedrijf	Kessel	940222
22.	940131	Heemkundevereniging 'Maas en Swalmdal'	Swalmen	940222
23.	940131	J.J.F. Valkenburg	Maasbracht	940222
24.	940129	P. Hendriks	Kessel	940222

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
25.	940127	CGFB Baarlo b.a.	Baarlo	940222
26.	940131	Nunhems Zaden BV	Haelen	940222
27.	940106	M.P.R. Schreurs-Obers	Venlo	940222
28.	940201	Maatschap Verschaeren-Heldens	Kessel	940222
29.	940201	drs. C.T.J.J. van Eijk	Tegelen	940222
30.	940103	mr. N.M.P. Steijnen, namens "Het Vogeljaar", Hilversum en Stichting ter Bevordering van de Zoogdierbescherming en Zoogdierstudies in de Benelux	Zeist Didam	940222
31.	940202	Neptunus Internationaal Tentenverhuur	Kessel	940222
32.	940204	Demokraten Roermond	Roermond	940222
33.	940202	Stroeken-Elektro B.V.	Tegelen	940222
34.	940202	H.A.H. Hendriks, I.A.M. Hendriks-Geraedts	Swalmen	940222
35.	940202	Fruitteltbedrijf Stappers cv	Baarlo	940222
36.	940202	Droesen Tuinen	Buggenum	940222
37.	940129	ing. J.H. Leunissen	Haelen	940222
38.	940206	A.J. van Haeff	Belfeld	940222
39.	940207	ing. A.G. Welles	Buggenum	940222
40.	940205	R.P. Windmaas	Neer	940222
41.	940207	J.A.M. Smeets	Horn	940222
42.	940204	Burgemeest en Wethouders van de gemeente Arcen en Velden	Arcen	940222
43.	940202	A. Jansen	Belfeld	940222
44.	940130	M.T.S. Willems	Kessel	940222
45.	940203	Burgemeester en Wethouders van de gemeente Maasbree	Maasbree	940222
46.	940208	Consortium Ontwikkeling Waterloo	Den Haag	940222
47.	940202	DSM Transport Maatschappij BV	Beek	940222

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
48.	940203	F. Timmermans	Sint Odiliënberg	940222
49.	940207	P. van de Pas	Kessel	940222
50.	940207	Buurtvereniging " Ons Genoegen"	Kessel	940222
51.	940209	SRK Rechtsbijstand, namens E.J.W. Schroeten	Zoetermeer Haelen	940222
52.	940209	RB Rechtsbijstand, namens Maat- schap Berben-Maassen	Linne	940222
53.	940208	Maatschap Lenssen en Brueren	Blerick	940222
54.	940208	Maatschap H. en P. Hanssen	Kessel	940222
55.	940209	J. Theelen, M. Theelen	Roermond	940222
56.	940209	Maatschap Wolters	Swalmen	940222
57.	940208	LLTB Boerenbond, afd. Kessel	Kessel	940222
58.	940207	P.G.A. Grubben	Blerick	940222
59.	940210	Bouwbedrijf Zeetsen	-----	940222
60.	940206	A Gielens	Neer	940222
61.	940208	Maatschap J.J. van Lin	Linne	940222
62.	940207	Fam. Nellen-Stemkens en 8 identieke reacties (Buurtschap 'de Bong')	Baarlo	940222
63.	940126	L. Halferkamps, P. Rijks	Neer	940222
64.	940207	Studiegroep Leudal E.O.	Haelen	940222
65.	940206	H. Luijten	Belfeld	940222
66.	940206	A. Zwinkels	Baarlo	940222
67.	940207	Ir. A.J. de Vries	Swalmen	940222
68.	940207	J.M.M. Smeets	Blerick	940222
69.	940206	L. Heldens	Baarlo	940222
70.	940207	Maatschap M.H.J. van Enckevort en L. Kessels	Blerick	940222
71.	940207	Panheel Groep Geo-Control b.v.	Heel	9402222
72.	940207	Stichting Rechtsbijstand rb, namens Maatschap Wulms	Tilburg Neer	940222

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
73.	940201	A.Wulms, P. van Melick, F. Venner, H. Kuypers en 138 medeondertekenaars	Neer	940222
74.	940203	Mega Limburg, bedrijf N.V. Maatschappij voor Elektriciteit en Gas Limburg	Maastricht	940222
75.	940202	T. Bongers	Kessel	9402222
76.	940207	W. Bongers	Kessel-Eik	940222
77.	940208	ir. L.M.M. Nevels	Heel	940222
78.	940204	H.C.G. op het Veld	Baarlo	940222
79.	940206	H.M.J.A. Timmermans	Roermond	940222
80.	940206	Fam. Görtz-Gielen	Baarlo	940222
81.	940207	M.G.J. Joosten	Blerick	940222
82.	940207	H.J.J.J. Berden	Blerick	940222
83.	940206	G.J. Geurts	Kessel	940222
84.	940207	H.H. Geraedts	Swalmen	940222
85.	940206	E.G.M. Grubben-in 't Zand	Hout-Blerick	940222
86.	940206	G.J.A. Kursten, E. van der Haghen	Venlo	940222
87.	940206	LLTB Boerenbond, afd. Blerick	Blerick	940222
88.	940204	J. Verhaag	Belfeld	940222
89.	9402--	Maatschap J.& E. Berden Hilkens	Kessel	940222
90.	940208	ing. J.A. Imhof	Venlo	940222
91.	940208	Stichting Sportraad Roermond	Roermond	940222
92.	940202	J.P.H.M. Jacobs, T.J.C. Vercoulen	Baarlo	940222
93.	940205	Landelijke Rijvereniging en Ponyclub Tom Mix	Baarlo	940222
94.	940208	J.T.M. Peeters	Baarlo	940222

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
95.	940205	H.J.H. Helwegen, H.S.V. De Rietvoorn Th. van der Wel, H.S.V. Ons Genoegen Fr. van Eldijk, H.S.V. St. Petrus georganiseerde sportvissers Roermond	Roermond	940222
96.	940203	A.P.M. Grubben	Hout-Blerick	940222
97.	940207	J.J.M. Slots	Kessel	940222
98.	940204	Bewonersgroep Napoleonsbaan Zuid Baarlo lb.	Baarlo	940222
99.	940203	T.F.M. Hilberts	Baarlo	9402222
100.	940203	P.A. Hilkens	Baarlo	9402222
101.	940208	Stichting Provinciaal Emancipatiewerk Limburg (SPEL)	Roermond	940222
102.	940208	Provincie Limburg	Maastricht	940222
103.	940207 940209 940217	Blerickse A13/A14 Belangenvereniging	Blerick	940222
104.	940208	Milieugroep Roermond	Roermond	940222
105.	940211	Gemeente Roerdalen	Roerdalen	940222
106.	940208	Voormalige Ruilverkavelingscommissie Dubbroek	Blerick	940222
107.	940208	J.B.P. Moors	Kessel	940222
108.	940208	Maatschap J.F.A. Grubben, H.P.J. Grubben	Blerick	940222
109.	940209	Gemeente Swalmen	Swalmen	940222
110.	940206	A. Zeetsen	Baarlo	940222
111.	940207	LLTB Boerenbond Neer-Haelen-Horn B.A.	Neer	940222
112.	940208	Gebroeders Berden	Maasbree	940222
113.	940207	Stichting St. Anna	Heel	940222
114.	940206	drs. R.J.F. Janssen	Baarlo	940222
115.	940209	Maatschap P.W.C. en P.G.M. van der Coelen	Baarlo	940222

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
116.	940210	H.C. Willems	Baarlo	940222
117.	940208	Gebroeders H. en A. Kuypers	Baarlo	940222
118.	940206	K.L.M. Staaks	Baarlo	940222
119.	940204	A. Soest	Baarlo	940222
120.	940209	M. Joosten	Amsterdam	940222
121.	940209	Vereniging Belangen Bewoners Venloseweg Vereniging B.B.V.	Tegelen	940222
122.	940120	Stichting Dorpsraad Neer	Neer	940222
123.	940209	P.G.H.M. Jacobs en M.P.G. Jacobs-van der Pas	Baarlo	940222
124.	940209	M.P. Beurskens	Baarlo	940222
125.	940210	Stichting rechtsbijstand, namens fam. P.J.G. van Diepe	Tilburg Venlo	940222
126.	940209	LLTB Boerenbond, afd. Baarlo	Baarlo	940222
127.	940208	J. Kluthausen	Baarlo	940222
128.	940210	Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Noord-Limburg Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Midden-Limburg Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuid-Limburg Limburgse Werkgeversvereniging Limburgse Organisatie van zelfstandige Ondernemers	Roermond	940222
129.	940207	Maatschap J.L.J. Peeters, J.A.G.M. Peeters en C.J.F. van Wylick	Blerick	940222
130.	940209	Maatschap W.T.A. en G.P.T. Hendriks	Baarlo	9402022
131.	940210	Gemeente Heel	Heel	940222
132.	940209	B.J.G. Hermans	Baarlo	940222
133.	940210	P.H.M.A. Thijssen	Beesel	940222
134.	940209	Burgemeester en Wethouders van de gemeente Roggel en Neer	Roggel	940222
135.	940128	Gewest Midden-Limburg	Roermond	940222
136.	940206	P.A.I. Peeters	Blerick	940222

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
137.	940210	Burgemeester en Wethouders van gemeente Maasbracht	Maasbracht	940222
138.	940207	P.Benders	Blenders	940222
139.	940209	Maatschap P.J.T. en J.T.A.M. Hendriks	Baarlo	940222
140.	940207	P.G.H. Janssen, G.F.M. Saris en H.H.G. Janssen	Blerick	940222
141.	940209	H.J.G.M. van Soest	Baarlo	940222
142.	940208	I.V.N. Vereniging voor natuur- en milieueducatie	Reuver	940222
143.	940209	J. Lenders	Hout-Blerick	940222
144.	940208	Landbouwschap, gewestelijke Raad voor Limburg	Roermond	940222
145.	940210	Werkgroep 2000	Venlo-Boekend	940222
146.	940210	Milieudefensie	Roermond	940222
147.	940210	Waterschap Roer en Overmaas	Sittard	940222
148.	940204	Voorzitter Buurvereniging "De Witte Brug".	Neer	940222
149.	940208	J.P.A.M. Janssen	Baarlo	940222
150.	940210	Vereniging Das & Boom	Beek-Ubbergen	940222
151.	940210	Stichting het Limburgs Landschap	Arcen	940222
152.	940210	Burgemeester en Wethouders van gemeente Kessel	Kessel	940222
153.	940208	P.M.W. Pijpers	Swalmen	940222
154.	940209	G.F.F. Martens, C.H.J.M. Michels	Reuver	940222
155.	940203	L.M.J. Geurts	Venlo-Blerick	940222
156.	940210	F. Smeests, namens Demokraten Swalmen	Swalmen	940222
157.	940209	P. Lücker	Belfeld	940222
158.	940207	W.A. Remkes	Neer	940222
159.	940208	G. Haenen	Baarlo	940222

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
160.	940209	P.J.J. Smits	Baarlo	940222
161.	940208	C.A.G. Haenen	Baarlo	940222
162.	940209	A.P.L. Pennings	Baarlo	940222
163.	940208	A.T.M. Grubben, E.M.J. Kusters	Baarlo	940222
164.	940209	Burgemeester en Wethouders van gemeente Beesel	Beesel	940222
165.	940210	Stichting Comité Midden Limburg/ Hart van Limburg	Roermond	940222
166.	940210	Milieudefensie	Amsterdam	940222
167.	940210	Burgemeester en Wethouders van Gemeente Belfeld	Belfeld	940222
168.	940208	Burgemeester en Wethouders van Gemeente Heythuysen	Heythuysen	940222
169.	940210	M.L.W.M. v. Villers, namens de bewoners van hoeve Oud Waterloo te Beesel	Beesel	940222
170.	940211	ARAG Rechtsbijstand, namens Transportbedrijf Kuypers Neer B.V.	Amersfoort Neer	940222
171.	940211	P.H.M. Scheerder	Baarlo	940222
172.	940211	Zuiveringschap Limburg	Roermond	940222
173.	940209	Gemeente Roermond	Roermond	940222
174.	940211	Aelmans Agrarische Advisering, namens Fam. Jongen-Verhaag	Voerendaal St.Joost	940222
175.	940211	Aelmans Agrarische Advisering, namens Maatschap Hilkens-Slangen	Voerendaal Maasbracht	940222
176.	940210	Burgemeester en Wethouders van gemeente Haelen	Halen	940222
177.	940210	T. Sillen	Swalmen	940222
178.	940210	Fam. Geraerds-Buijs	Swalmen	940222
179.	940210	S.P.J.M. Smits en P.H.E. Smits-Jaspar	Belfeld	940222
180.	940209	Stichting Sportpark en Recreatieoord De Berckt	Baarlo	940222
181.	940210	M.M.G.M. Richter	Linne	940222

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
182.	940210	C.Lanswyer-Huntjes	Baarlo	940222
183.	940210	mr. R.M.L.M. Magnée	Horn	940222
184.	940211	Bond Heemhut, afdeling Limburg	Roermond	940222
185.	940211	J.L.M. Wijnhoven	Baarlo	940222
186.	940210	S.P.J.M. Smits	Belfeld	940222
187.	940209	W. Suilen	Swalmen	940222
188.	9402--	Maatschap Dings	Belfeld	940222
189.	940210	Mr. E.J.J.C. Van Groeningen	Venlo	940222
190.	940211	G. van Gemen-Bruijnen	Baarlo	940222
191.	940210	Milieu- en Heemkundevereniging Swalmen	Swalmen	940222
192.	9402--	Milieu-defensie	Venlo	940222
193.	940210	W.H.A. Dings	Kessel	940222
194.	940210	Stichting Jong Nederland	Baarlo	940222
195.	940210	Ing. J. van Haeff	Neer	940222
196.	940209	G. Zeelen	Baarlo	940222
197.	940211	G.J.L. Wijnanos, namens bewoners Swalmen	Swalmen	940222
198.	940210	P. Schipper	Venlo	940222
199.	940210	Stichting Wijkraad Donderberg	Roermond	940222
200.	940210	G.J.L. Wijnands	Swalmen	940222
201.	940209	H.C.H. Bruijnen	Baarlo	940222
202.	940210	ing. W.J.G. Claessen	Baarlo	940222
203.	940210	Lijst Buggenum	Buggenum	940222
204.	940210	Fam. R.M.H. Custers	Baarlo	940222
205.	940211	Burgemeester en Wethouders van gemeente Echt	Echt	940222
206.	940212	P.H.S. Peeters	Tegelen	940222
207.	940211	Stichting Milieufederatie Limburg	Bemelen	940222
208.	940214	Fam. Verkoegen-Welles	Venlo	940222

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
209.	940211	P.J.H.B. van Ralingen	Neer	940222
210.	9402--	C. Claessen	Reuver	940222
211.	9402--	Belfeldse Demokraten	Belfeld	940222
212.	940211	Fam. Jacobs en Fam. Meurs	Haelen	940222
213.	940217	C. Engelen	Belfeld	940222
	940316	Indelingsschema's van de hoorzittingen te Blerick	Blerick	940329
	940323	Indelingsschema van de hoorzitting te Haelen	Haelen	940329

BIJLAGE 5

Toelichting op paragraaf 2.2 en 3.2 van het toetsingsadvies

Het MER bevat een zeer uitgebreide beschrijving van vegetatie en fauna. Het was beter geweest om van de gepresenteerde gegevens een selectie te maken van soorten of soortengroepen die zodanig afhankelijk zijn van ruimtelijke relaties tussen deelbiotopen of leefgebieden in het studiegebied dat zij kwetsbaar kunnen worden geacht voor de aanleg van de weg. Hiervan had een meer expliciete ruimtelijke analyse gemaakt moeten worden. Zo hadden bij de beschrijving van de bestaande toestand kaarten kunnen worden opgenomen van:

- de (meest waarschijnlijke) migratieroutes van amfibieën tussen voorplantingsplek en zomerbiotoop (functiegebieden);
- ruimtelijke ligging en grootte van habitats en de veronderstelde ruimtelijke relaties ertussen voor met name zoogdieren, amfibieën en reptielen (de voor de barriërewerking meest gevoelige groepen).

Met behulp van deze kaarten had een ruimtelijk beeld kunnen worden verschaft van de relatief grote lokale populaties (met een geringe kans op uitsterven). Dergelijke populaties kunnen immers een belangrijke bron zijn voor kleine lokale populaties in de omgeving. Dit had mede als basis kunnen dienen voor de beschrijving van de effecten van de alternatieven.

Bij de beschrijving van de gevolgen is een goede keuze uit de mogelijke milieuvariabelen (de criteria) gemaakt. De gekozen criteria zijn relevant en geven een indruk van volledigheid. In de effectbeschrijving krijgt het ruimtebeslag een relatief grote nadruk. Op zich worden de effecten hiervan ook goed beschreven. Ook de potentiële leefgebieden worden meegenomen. Voor de das wordt echter uitgegaan van de actuele leefgebieden: zeker gezien het gewicht die deze soort krijgt is dit niet terecht. Het gaat hier niet om het oppervlakteverlies (zoals overigens in het MER ook terecht wordt opgemerkt), maar om de ruimtelijke effecten van wegaanleg en gebruik.

Bij de beschrijving van doorsnijdingen is alleen gekeken naar zoogdieren en niet naar amfibieën en reptielen. De pijlen die op de kaart van de EHS staan zijn in het MER weliswaar gehanteerd, maar deze zijn slechts indicatief bedoeld en op enkele diersoorten afgestemd (vissen, das, otter, edelhert). De betekenis ervan, bij een zo concrete toepassing als hier is gebeurd, is dus gering. De barriërewerking is slechts kwalitatief verwerkt zonder de ruimtelijke consequenties voor overleving te laten meewegen.

Voor das en amfibieën/reptielen zijn nog drie criteria toegevoegd onder het kopje versnippering. Deze betreffen onder andere twee criteria voor de das (doorsnijding van clusters van burchten, aantal burchten binnen één kilometer van het tracé, fa 16 en 17) die onderling overlappen, en ook overlappen met criteria fa 13 en 14. Daarnaast staat één criteria fa 18 voor doorsnijding amfibieën/reptielengebieden. De das krijgt zo wel een erg dominante plaats in de effectbepaling.

Er is klaarblijkelijk geen rekening gehouden met door een soort onbewoonde, maar geschikte gebieden die tot een ruimtelijk netwerk behoren (en die dus in

andere jaren bewoond kunnen zijn). Onduidelijk is bijvoorbeeld of de onbewoonde dassenburchten in de beschouwing zijn betrokken. Niet wordt aangegeven welke relaties in een dergelijk netwerk worden doorsneden, en welke gevolgen dit waarschijnlijk heeft voor de overlevingskans van de soort in het gebied. Met de huidige kennis op dit gebied is dit in semi-kwantitatieve zin zeker mogelijk.